

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 223.957 van 18 juni 2013
in de zaak A. 202.445/X-14.938.**

In zake : Luc DE RO
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Donald Stockmans
 kantoor houdend te 1760 ROOSDAAL
 Ninoofsesteenweg 101
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de gemeente GOOIK
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Dirk Lindemans en Filip De Preter
 kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
 Keizerslaan 3
 bij wie woonplaats wordt gekozen
2. de deputatie van de provincieraad van VLAAMS-BRABANT
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Michel van Dievoet
 kantoor houdend te 1000 BRUSSEL
 Wolstraat 56
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 15 november 2011, strekt tot de
nietigverklaring van :
 - a. het besluit van 28 juni 2011 van de gemeenteraad van de gemeente Gooik
houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan “RWZI Letterbeek”, en
 - b. het besluit van 15 september 2011 van de deputatie van de provincieraad van
Vlaams-Brabant houdende de goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk
uitvoeringsplan “RWZI Letterbeek”, bestaande uit een toelichtingsnota, het

grafisch plan en de verordenende voorschriften, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 9 november 2011.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 mei 2013.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Donald Stockmans, die verschijnt voor de verzoeker, advocaat Bert Van Herreweghe, die loco advocaten Dirk Lindemans en Filip De Preter verschijnt voor de eerste verwerende partij, en advocaat Filip van Dievoet, die loco advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Gooik stelt in het richtinggevend gedeelte wat volgt:

“Waterkwaliteit - waterzuivering

In de gemeente worden een aantal plaatsen voorzien voor waterzuivering die qua omvang overeenstemmen met de vastgelegde kernhiërarchie: RWZI (rioolwaterzuiveringsinstallatie) voor kernen (Aquafin), KWZI (kleinschalige waterzuiveringsinstallatie) op niveau van de linten en korrels, gescheiden rioleringsstelsel bij aanleg van nieuwe wegen, IBA (individuele voorbehandelingsinstallatie voor afvalwater) bij stedenbouwkundige vergunningen.

Prioritair wordt gezocht naar een locatie voor een RWZI in de Molenbeekvallei. De afweging en de concrete locatiekeuze voor deze RWZI met de daarbij horende ruimtelijke onderbouwing dient uitgewerkt te worden in een RUP.”

3.2. Tijdens het vooronderzoek naar een geschikte locatiekeuze voor een rioolwaterzuiveringsinstallatie (hierna: RWZI) worden talrijke scenario's (in totaal 9 locatiekeuzes) geselecteerd en ten opzichte van elkaar afgewogen. De scenarioanalyse selecteert aanvankelijk vier mogelijke inplantingsplaatsen: locatie 1 op de linkeroever van de Molenbeek, ten westen van de Kindekensstraat; locatie 2 op de rechteroever van de Molenbeek, ten westen van de Kindekensstraat; locatie 3 op de rechteroever van de Molenbeek, ten oosten van de Kindekensstraat en locatie 4 op de linkeroever van de Molenbeek, ten oosten van de Letterbeekstraat.

3.3. Op basis van technische en hydraulische selectiecriteria stelt Aquafin locatie 4 voor als de meest geschikte inplantingsplaats voor de geplande RWZI. Zowel de provinciale technische dienst Waterlopen als het agentschap Ruimtelijke Ordening Vlaams-Brabant hebben een lichte voorkeur voor locatie 1, maar gaan mits bepaalde voorwaarden akkoord met locatie 4. Het agentschap Natuur en Bos en de gemeente Gooik hebben een voorkeur voor locatie 4. Ook het bekkensecretariaat van het Denderbekken adviseert gunstig voor deze locatiekeuze.

3.4. Op 21 februari 2007 wordt een informatievergadering met de buurtbewoners betreffende de inplanting van de RWZI Gooik-Letterbeek gehouden, tijdens dewelke de buurtbewoners de vraag stellen of een alternatieve locatie (locatie 5) kan worden onderzocht. De keuze van deze alternatieve inplantingsplaats wordt voorgelegd aan het agentschap Ruimtelijke Ordening Vlaams-Brabant en wordt door dit agentschap ongunstig geadviseerd.

3.5. In zitting van 7 mei 2007 stelt het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Gooik voor “om de NV. AQUAFIN het bijzonder plan van aanleg te laten opstellen voor de percelen gelegen te Gooik, Letterbeekstraat - kadastraal bekend 1° afdeling - sectie E nr. 575a en delen van 577c, d en 578 met als nieuwe bestemming ‘gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut, meer bepaald gebied voor waterzuivering’”.

3.6. Op 21 juni 2007 wordt het perceel sectie E, nr. 575/a door het OCMW van de gemeente Gooik aan de verzoeker en zijn echtgenote verkocht.

3.7. Naar aanleiding van de opstart van het openbaar onderzoek over het bijzonder plan van aanleg (hierna: BPA) “RWZI Gooik-Letterbeek”, wordt door de omwonenden opnieuw een voorstel gedaan, te weten om de inplanting van de RWZI ter hoogte van Terhagen te voorzien. Aquafin stelt hierop een viertal mogelijke inplantingslocaties ter hoogte van Terhagen voor: locaties 6a tot en met 6d. Opnieuw worden de betrokken instanties betreffende deze nieuwe inplantingslocaties om advies gevraagd. Zowel het agentschap Natuur en Bos, het departement Landbouw en Visserij, de provinciale dienst Ruimtelijke Ordening als de provinciale dienst Waterlopen adviseren negatief voor de locatiekeuze van een RWZI ter hoogte van Terhagen en behouden hun voorkeur voor locatie 4 of locatie 1.

3.8. Het bestreden gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “RWZI Letterbeek” (hierna: het GRUP) werkt locatie 4 (Letterbeekstraat) verder uit. Het omvat het wijzigen van de huidige bestemming op het gewestplan

(landschappelijk waardevol agrarisch gebied) in een gebied bestemd voor openbaar nut ten behoeve van waterzuivering, buffergebied en gebied voor wegenis. Na de aanleg van de RWZI en het geplande collectorenstelsel zal het huishoudelijk afvalwater niet meer ongezuiverd in de Molenbeek en de Wolfputbeek met aangrenzend grachtenstelsel worden geloosd.

3.9. Nadat een MER-screeningsdossier werd opgemaakt, beslist de dienst m.e.r. op 4 augustus 2009 dat geen plan-MER nodig is.

3.10 Op 27 oktober 2009 vindt de plenaire vergadering over het voorontwerp van het GRUP plaats.

3.11. In zitting van 25 mei 2010 stelt de gemeenteraad van de gemeente Gooik het ontwerp van het GRUP voorlopig vast.

3.12. Tijdens het openbaar onderzoek, dat van 12 juli tot en met 9 september 2010 over het ontwerp van het GRUP wordt georganiseerd, dient onder meer de verzoeker een bezwaar in.

3.13. Op 7 december 2010 adviseert de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: Gecoro) van de gemeente Gooik gunstig over het ontwerp van het GRUP, mits aan de volgende aspecten voldoende aandacht wordt besteed:

“1. De bufferzone rondom de installaties zou in plaats van de voorziene 10 meter best uitgebreid worden tot 12 à 15 meter. Deze bredere zone is noodzakelijk om de technische installaties op een voldoende wijze te kunnen inkapselen in de bestaande structuur van het landschap op een wijze dat alle visuele hinder kan voorkomen worden.

Met het oog op een goede plaatselijke aanleg en om de hinder tot een minimum te beperken, dient rondom het perceel een groenscherm aangelegd en [in stand gehouden] te worden bestaande uit heesters (struiken), hoog- en laagstammige streekeigen beplanting in een combinatie van zomergroen en bladhoudend groen. De heesters dienen minstens over de maat 80/100 cm te beschikken bij de aanplanting van het groenscherm. De hoogstambomen dienen een stamomtrek van minstens 15 cm te hebben. Een gedetailleerd beplantingsplan zal bij de bouwaanvraag dienen gevoegd te worden.

2. Bij de bouwvergunning zal dienen rekening gehouden te worden met de nabijheid van een overstromingsgevoelige zone in de nabijheid van het project. Meer bepaald dient voorzien te worden dat bij [een] occasionele overstroming de technische installaties voldoende worden gevrijwaard en dat bij calamiteit de omliggende terreinen en waterloop zijn beschermd tegen alle risico's van verontreiniging.

3. De installaties welke zullen voorzien worden voor het voorkomen van de geurhinder (overkapping) dienen zo opgevat te worden dat zij binnen de vigerende stedenbouwkundige voorschriften qua bouwhoogte nog kunnen voorzien worden. Op basis van het gebruik van 'best beschikbare technieken' lijkt het aangewezen deze installaties al vanaf de bouwfase te voorzien. De 'technische' voorschriften waaraan deze installaties dienen te voldoen kunnen in de milieuvergunning aan bod komen.

4. Wegens de stedenbouwkundige verordeningen voorzien in het ontwerp RUP wordt nogmaals onderstreept dat de installaties tot maximaal 4 meter hoog mogen zijn, met inbegrip van de technische installatie. Deze maximale hoogte zal tevens bijdragen tot een minimale storing van het landschap."

3.14. In zitting van 27 december 2010 beslist het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Gooik goedkeuring te verlenen aan het bestek en de raming voor de opdracht "Aanstellen van een studiebureau voor het toetsen van de keuze van een inplantingsplaats van een RWZI".

3.15. Op 14 februari 2011 beslist het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Gooik om de gunningsprocedure stop te zetten.

3.16. In zitting van 22 februari 2011 stelt de gemeenteraad van de gemeente Gooik het GRUP "RWZI Gooik-Letterbeek" definitief vast. Artikel 2 van dit gemeenteraadsbesluit luidt als volgt:

"De gemeenteraad vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij om een doorvoer van het afvalwater in een rechtstreekse verbinding naar Ninove finaal nog eens grondig te onderzoeken. Daartoe vraagt de gemeenteraad:

- Een grondige argumentatie bij de heroriëntatie van de connectie naar RWZI Ninove naar een tussenstation nabij de Molenbeekvallei
- Een rapportering van de voor- en nadelen die aan het alternatief van die verbinding met Ninove gerelateerd zijn."

3.17. Op 18 maart 2011 richten de raadsleden van de verzoeker een brief aan de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, waarin zij uiteenzetten dat de gemeente Gooik het vertrouwensbeginsel heeft geschonden.

3.18. Op 3 mei 2011 vindt naar aanleiding van de inplanting van een RWZI in de Letterbeekstraat een overleg plaats tussen de Vlaamse Milieumaatschappij (hierna: VMM), de gemeente Gooik en de verzoeker.

De “nota aan het overleg van 3 mei 2011” bevat de volgende samenvatting :

“Samenvatting: Evaluatie door VMM voor Overleg Vlaams Gewest – Aquafin:

Het wijzigen van de inplantingsplaats is niet nodig om tegemoet te komen aan bezwaren van andere administraties. De voorstellen van de buurtbewoner en de gemeenten lossen ook geen milieuproblemen op en hebben ecologisch gezien geen meerwaarde. Integendeel, de voorstellen gaan in tegen standpunten van hetzij ANB hetzij RO hetzij beide.

Economisch leidt het verplaatsen van de RWZI tot een grote en t.a.v. de burger (of maatschappij), niet verantwoordbare meerkost.”

3.19. Op 12 mei 2011 beslist de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant om het GRUP, zoals door de gemeenteraad op 22 februari 2011 definitief vastgesteld, bestaande uit een toelichtingsnota, het grafisch plan en de verordenende voorschriften, niet goed te keuren. Daarbij wordt het volgende overwogen:

“Uit het bezwaarschrift met de geleverde documenten gericht aan de deputatie en het besluit van de gemeenteraad in het kader van de definitieve goedkeuring, waarin enerzijds het ruimtelijk uitvoeringsplan definitief wordt vastgesteld en anderzijds de vraag aan de Vlaamse milieumaatschappij wordt gesteld voor een finaal grondig onderzoek, blijkt het vertrouwensbeginsel aangetast te worden. De dubbelzinnigheid van de communicatie en standpunt van de gemeente biedt geen uitsluitel over een werkelijk gedragen project. Een burger mag verwachten te kunnen vertrouwen op de uitspraken van een bestuursorgaan waarin zaken worden toegezegd die later (kunnen) worden nagekomen. De deputatie besluit daarom het plan niet goed te keuren.”

3.20. In zitting van 28 juni 2011 stelt de gemeenteraad van de gemeente Gooik het GRUP “RWZI Gooik-Letterbeek” opnieuw definitief vast.

De gemeenteraad stelt zich aan te sluiten bij het standpunt van de nota opgemaakt door de VMM naar aanleiding van het overleg van 3 mei 2011 en besluit dat de vraag tot bijkomend onderzoek hierdoor niet langer aan de orde is.

Dit is het eerste bestreden besluit.

3.21. Naar aanleiding van de nieuwe definitieve vaststelling van het GRUP worden opnieuw drie klachten aan de provincie gericht, onder meer door de verzoeker.

3.22. Bij besluit van 15 september 2011 keurt de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant het GRUP, “zoals definitief vastgesteld door de gemeenteraad op 28 juni 2011, bestaande uit een toelichtingsnota, het grafisch plan en de verordenende voorschriften”, goed.

Dit is het tweede bestreden besluit.

Met een aangetekend schrijven van 27 september 2011 wordt de raadsman van de verzoeker van het tweede bestreden besluit in kennis gesteld. Het besluit wordt tevens in het Belgisch Staatsblad van 9 november 2011 bij uittreksel bekendgemaakt.

3.23. Na het huidig annulatieberoep heeft de verzoeker, samen met zijn vader, Joseph De Ro, op 28 november 2011 een annulatieberoep en schorsingsvordering tegen het GRUP ingesteld (zaak A. 202.788/X-14.958). In deze zaak werd de vordering tot schorsing verworpen bij 's Raads arrest nr. 219.002 van 24 april 2012.

3.24. De bouw van de op de geplande RWZI aan te sluiten infrastructuur (aanleg collector) wordt bij ministerieel besluit van 20 juli 2011 ten gunste van de nv Aquafin van openbaar nut verklaard. De verzoeker heeft ook tegen het laatstvermelde besluit een annulatieberoep ingediend (zaak A. 201.981/X-14.882). Dit beroep werd bij 's Raads arrest nr. 219.360 van 15 mei 2012 verworpen.

IV. De regelmatigheid van de rechtspleging

Exceptie

4.1. De eerste verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat de verzoeker, samen met zijn vader Joseph De Ro, op 28 november 2011 een nieuw verzoekschrift heeft ingediend, ditmaal strekkende tot zowel de schorsing van de tenuitvoerlegging als de nietigverklaring van het thans bestreden GRUP (zaak A. 202.788/X-14.958) en dat dit laatste als een impliciete afstand van huidig beroep dient te worden geïnterpreteerd.

4.2. In haar laatste memorie wijst de eerste verwerende partij erop dat een vordering tot schorsing niet kan worden ingediend na een beroep tot nietigverklaring en dat precies daarom thans de politieke wil bestaat om dit door een wetswijziging mogelijk te maken.

Beoordeling

4.3. De gecoördineerde wetten op de Raad van State verbinden geen rechtsgevolgen aan het naast elkaar bestaan van twee rechtsgeldig ingediende verzoekschriften die gericht zijn tegen dezelfde bestuurshandeling. Artikel 17, § 1, vijfde lid van de voormelde wet, die de procedureshopping tussen de verschillende soorten schorsingsvorderingen moet tegengaan (Parl. St., Kamer 2005-06, nr. 2479/1, p. 24-25) en de uitdrukkelijke vermelding in artikel 17, § 3, derde lid van de voormelde wet dat een vordering tot schorsing ingediend na een annulatieberoep niet ontvankelijk is, sluiten het indienen van twee verzoekschriften tot annulatie niet uit en verbieden ook niet dat bij het indienen van een tweede verzoekschrift nog een schorsingsvordering mag worden gevoegd. Meer nog, artikel 17, § 3, derde lid, bepaalt nu uitdrukkelijk dat een verzoeker de mogelijkheid heeft om tijdig een “nieuw beroep” met verzoek tot schorsing in te dienen.

De exceptie is ongegrond.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

5.1. De verzoeker laat in zijn verzoekschrift, wat zijn belang betreft, gelden dat hij eigenaar en gebruiker is van percelen die gelegen zijn te Gooik, kadastraal bekend sectie C, nr. 223/a en sectie E, nrs. 138/h, 138/k, 224, 225, 575/a en 584, en dat hij op een perceel woont dat rechtstreeks hinder door de bestreden beslissing ondervindt, te weten het perceel gelegen aan de Lindestraat 44 te Gooik en kadastraal bekend sectie E, nr. 468/c. Hij betoogt aan de hand van een foto in de onmiddellijke omgeving van de door het GRUP vooropgestelde inplanting van de RWZI te wonen, waarbij er sprake is van een rechtstreekse zichtrelatie.

5.2. De eerste verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord een exceptie van onontvankelijkheid van het beroep wegens gemis aan belang op. Zij voert aan dat het door de verzoeker bewoonde goed niet gelegen is in de “onmiddellijke omgeving” van de vooropgestelde inplanting van het RWZI. De verzoeker beweert wel dat tussen beide percelen een “rechtstreekse zichtrelatie” bestaat, maar legt daarvan geen enkel concreet bewijs voor, terwijl een dergelijke “zichtrelatie”, over een afstand van +/- 370 meter, niet voor de hand ligt. De verzoeker manifesteert zich bijkomend nog als eigenaar dan wel gebruiker (maar ook dat wordt niet bewezen) van een aantal onroerende goederen te Gooik, maar situeert die percelen niet ten aanzien van het voorziene RWZI. Zijn hoedanigheid van eigenaar dan wel gebruiker geeft hem hoe dan ook niet het rechtens vereiste persoonlijk belang. Als eigenaar dan wel gebruiker kan hij immers niet de hinder en nadelen ondervinden die hij in zijn verzoekschrift omschrijft en die in essentie steunen op een aantasting van het woon- en leefklimaat door de vooropgestelde RWZI. Tot slot omvat de bestreden beslissing enkel een bestemmingsplan met stedenbouwkundige voorschriften. Het omvat geen onteigeningsplan. Voor de aanleg van de collector is een verklaring van openbaar nut genomen bij ministerieel besluit van 20 juli 2011. Wanneer het belang en de hoedanigheid worden beoordeeld in functie van de hoedanigheid

van eigenaar dan wel gebruiker van gronden in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied die herbestemd worden naar een RWZI, vloeit een eventueel nadeel van de verzoeker dus niet voort uit het bestreden besluit maar uit de verklaring van openbaar nut die niet werd bestreden. De verzoeker beschikt niet over een voldoende rechtstreeks en persoonlijk belang.

5.3. De verzoeker repliceert in zijn memorie van wederantwoord dat in zijn verzoekschrift fotomateriaal werd opgenomen om de rechtstreekse zichtrelatie tussen zijn woning en de door het GRUP vooropgestelde inplanting van de RWZI aan te tonen. Zoals aangegeven in de feitschets van het verzoekschrift is de voorziene inplanting van de RWZI gesitueerd op een heuvel, waardoor de storende constructie nadrukkelijk zichtbaar zal zijn in de ruime omgeving. Het is daarbij relevant dat de afstand tussen de woning van de verzoeker en de voorgestelde inplanting circa 250 meter bedraagt. De zichtrelatie is dus evident, temeer daar tussen de percelen geen constructies zijn gelegen. De Raad van State aanvaardt dat omwonenden van een litigieus bestemmingsplan belang hebben bij een annulatieberoep. Dit beginsel wordt ruim uitgelegd in het licht van artikel 9 van het Verdrag van Aarhus, dat de verdragspartijen opdraagt te voorzien in ruime jurisdictionele beroepsmogelijkheden in hoofde van de burger, zulks om handelingen en nalatigheden van particuliere personen en overheden die in strijd zijn met de bepalingen van het milieurecht *sensu lato* te bestrijden.

5.4. De eerste verwerende partij laat in haar laatste memorie nog gelden dat de bestreden beslissing geen onteigeningsplan omvat en dat het nadeel van de verzoeker voortvloeit uit de verklaring van openbaar nut, die niet werd bestreden.

Beoordeling

5.5. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de verzoeker eigenaar is van een perceel, kadastraal bekend sectie E, nr. 575/a, dat binnen het plangebied van het GRUP is gelegen. In beginsel doet de verzoeker om die reden

alleen al blijken van het rechtens vereiste belang bij het annulatieberoep. Het betoog van de eerste verwerende partij doet niet anders besluiten.

De exceptie is ongegrond.

VI. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Standpunt van de partijen

6.1. De verzoeker roept in een eerste middel de schending in van artikel 2.2.14, § 6, eerste lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO).

Hij zet uiteen dat de gemeenteraad van de eerste verwerende partij het GRUP op 22 februari 2011 een eerste maal definitief heeft vastgesteld, na een openbaar onderzoek dat gesloten werd op 9 september 2010. De deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant heeft op 12 mei 2011 beslist het GRUP niet goed te keuren, daarbij inzonderheid verwijzend naar de ontstentenis van een draagvlak voor het project en de kennelijke tegenstrijdigheid van de beslissing houdende de definitieve vaststelling van het GRUP. De gemeenteraad van de eerste verwerende partij is op 28 juni 2011 opnieuw tot de definitieve vaststelling van het GRUP overgegaan, zonder dat voorafgaand een nieuw openbaar onderzoek werd georganiseerd. Daarop besliste de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant het GRUP op 15 september 2011 goed te keuren. De beide bestreden beslissingen miskennen kennelijk het beginsel van artikel 2.2.14, § 6, eerste lid VCRO. De termijn van 180 dagen na het sluiten van het openbaar onderzoek eindigde op 8 maart 2011, dus ver voor de definitieve vaststelling op 28 juni 2011 van het GRUP, die tot de uiteindelijke goedkeuring door de deputatie heeft geleid. Artikel 2.2.14, § 8 VCRO stelt expliciet dat een uitvoeringsplan vervalt indien de definitieve vaststelling niet geschiedt binnen de bovenvermelde 180-dagentermijn. De volledige planprocedure vervalt indien de voorziene termijn is overschreden. Daarenboven is de termijn van 180 dagen een maatregel die garandeert dat bij de definitieve vaststelling rekening wordt

gehouden met zo actueel mogelijke bezwaren en opmerkingen, verkregen in het kader van het openbaar onderzoek. Deze regeling is aldus essentieel om de relevantie van het openbaar onderzoek te garanderen en behoort daarom net als de verplichting tot de organisatie van het openbaar onderzoek tot de regels van openbare orde. Het gaat om een “fatale termijn”: het louter verstrijken van de termijn volstaat opdat het verval zou intreden, ongeacht de houding van de betrokken partijen. De door de bestreden beslissingen ingeroepen leer van het arrest Paeshuys kan niet worden tegengeworpen aan de uitdrukkelijk vastgestelde decretale vervaltermijnen en geldt hoogstens bij ontstentenis van andersluidende regelingen. Te dezen kan niet anders dan worden vastgesteld dat artikel 2.2.14 VCRO geen enkele afwijking op de 180-dagentermijn toelaat en dergelijke afwijkingen zelfs uitdrukkelijk met “caducité” sanctioneert. De eerste verwerende partij was zeer wel in staat om bij een nieuwe deliberatie, na de initiële afkeuring van het GRUP, zo te handelen dat “de bestaande wettelijke regelen” niet zouden worden geschonden, met name door het nemen van een nieuwe beslissing op basis van een nieuw openbaar onderzoek. Op die wijze zou zijn gehandeld conform artikel 2.2.14, § 6, eerste lid VCRO en zouden de beweegredenen van algemeen belang die ten grondslag liggen aan deze bepaling - te weten de vrijwaring van de actualiteit van de in het kader van het openbaar onderzoek gemaakte bezwaren en opmerkingen- niet in het gedrang zijn gekomen. Daarenboven was enkel het hernemen van het openbaar onderzoek van aard om -conform de leer van het arrest Paeshuys- de motieven van het initiële deputatiebesluit in acht te nemen. Deze motieven waren immers -onder meer- gestoeld op het gebrek aan maatschappelijk draagvlak voor het GRUP. Dergelijk draagvlak kan uiteraard enkel worden verkregen via het correct inzetten van de decretaal voorziene participatiemechanismen, dit wil zeggen het openbaar onderzoek. Door geen nieuw openbaar onderzoek te organiseren, is de oorspronkelijke beslissing van de deputatie tot niet-goedkeuring van het GRUP kennelijk miskend, zodanig dat de bestreden beslissingen zich niet nuttig op de aan het arrest Paeshuys ten grondslag liggende overwegingen kunnen beroepen.

6.2. De eerste verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat een aan goedkeuring onderworpen besluit, zoals een besluit tot

definitieve vaststelling van een GRUP, bestaat en de erbij betrokken partijen bindt, maar niet vatbaar is voor uitvoering, zolang het niet is goedgekeurd. Het heeft slechts uitwerking onder de opschortende voorwaarde dat de goedkeuring wordt verleend. Wordt de goedkeuring niet verleend, dan houdt de akte op te bestaan. In dat laatste geval kan de onder toezicht staande overheid een nieuwe beslissing nemen, rekening houdend met de redenen die aanleiding hebben gegeven tot de niet-goedkeuringsbeslissing. De beslissing van 22 februari 2011 heeft door de niet-goedkeuring door de toezichthoudende overheid geen rechtskracht meer. De beslissing moet juridisch dan wel voor onbestaande worden gehouden, dit neemt niet weg dat ze formeel wel nog bestaat. Te dezen verstreek de decretaal voorziene termijn van 180 dagen op 8 maart 2011. De beslissing van 22 februari 2011 was dus wel tijdig genomen. In het geval dat een beslissing die aan goedkeuring onderworpen is, binnen een bepaalde termijn genomen moet worden, beschikt het bestuur, in geval van niet-goedkeuring, over een nieuwe termijn. Op dit punt kan een volstrekt analoge redenering worden gemaakt met de regeling na een vernietigingsarrest van de Raad van State. Na een vernietigingsarrest is de zaak opnieuw van rechtswege aanhangig bij de overheid die de beslissing heeft genomen, waarbij die opnieuw over een volledige termijn beschikt om een beslissing te nemen. Ook hiervoor bestaat geen wettelijke grondslag. De Raad van State leidt één en ander af uit de aard van de vernietigingsbevoegdheid. Die redenering kan worden doorgetrokken tot andere gevallen waarin een administratieve beslissing uit het rechtsverkeer kan worden verwijderd, zoals een vernietiging in het kader van het algemeen administratief toezicht of de weigering van goedkeuring in het kader van een bijzonder administratief toezicht. Als de regelgever een andere regeling wenst, voorziet hij daartoe trouwens een uitdrukkelijke afwijking, zoals blijkt uit artikel 130, § 4 van het gemeentedecreet.

6.3. De tweede verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat door de decreetgever geenszins wordt uitgesloten dat de gemeenteraad het GRUP opnieuw definitief kan vaststellen nadat de deputatie het plan heeft afgekeurd. Dit is zeker het geval wanneer de goedkeuring wordt onthouden voor een formele reden of wegens een motiveringsgebrek. Het

weigeringsmotief dat ten grondslag ligt aan het besluit van 12 mei 2011 is niet van die aard dat het tot een planwijziging of een nieuw openbaar onderzoek noopt. Er is evenmin sprake van gewijzigde feitelijke omstandigheden. In het eerste bestreden besluit wordt immers duidelijkheid verschaft over de mogelijke verwarring die was ontstaan met betrekking tot de inplantingsplaats van de RWZI. De stelling van de verzoeker, namelijk dat de termijn van 180 dagen ook in geval van afkeuring een absolute vervalttermijn is, zou tot gevolg hebben dat de gemeente in elk geval verplicht is om de procedure tot vaststelling van een ruimtelijk uitvoeringsplan volledig te hernemen, minstens om het volledige openbaar onderzoek en de navolgende stappen te hernemen, ook wanneer de afkeuring door de deputatie slechts betrekking heeft op een formeel aspect. Een dergelijke zienswijze is strijdig met het rechtszekerheids- en het continuïteitsbeginsel.

6.4. De verzoeker dupliceert, onder verwijzing naar het gestelde in zijn verzoekschrift, dat de leer van het arrest Paeshuys te dezen niet nuttig kan worden ingeroepen en uiteraard enkel bij ontstentenis van andersluidende regelingen geldt, waarin artikel 2.2.14 VCRO wel voorziet. Het kan niet zijn dat de 180-dagentermijn in “normale gevallen” niet kan worden overschreden in functie van de garantie van actualiteit van de bevindingen van het openbaar onderzoek, terwijl dit wel zou mogen indien er sprake is van een niet-goedkeuring, hetgeen overigens sowieso al duidt op een gebrekkig draagvlak, waardoor zeer prudent met de systematiek van het openbaar onderzoek moet worden omgegaan. Zulks zou elke zin aan de “actualiteitsgarantie” ontnemen.

6.5. De eerste verwerende partij laat in haar laatste memorie nog gelden dat het bestuur in geval van niet-goedkeuring over een nieuwe termijn beschikt. Als maatregel van bijzonder bestuurlijk toezicht kan een goedkeuring door de toezichthoudende overheid immers zelf geen wijzigingen aan een plan aanbrengen. De procedure tot vaststelling van het GRUP behoort tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. In geval van goedkeuring van een GRUP aanvaardt de toezichthoudende overheid de motieven van het goed te keuren besluit waarbij het plan definitief is vastgesteld. Als de deputatie echter meent dat

een welbepaald voorschrift van het GRUP niet kan worden goedgekeurd, kan ze enkel het volledige GRUP afkeuren, waardoor het vanzelf naar de gemeente wordt terugverwezen. Zoniet, kan het zich voordoen dat zij een inhoudelijke wijziging aan het plan aanbrengt en zodoende haar bevoegdheid overschrijdt. Er valt volgens deze partij niet in te zien waarom een onwettigheid die reeds in het kader van het administratief toezicht wordt opgemerkt, niet zou kunnen worden hersteld, terwijl herstel wel mogelijk is als dezelfde onwettigheid door de Raad van State wordt vastgesteld.

6.6. De tweede verwerende partij laat in haar laatste memorie nog gelden dat er wel degelijk een formele beslissing tot definitieve vaststelling binnen de vervalttermijn van 180 dagen is genomen. De niet-goedkeuring door de deputatie heeft tot gevolg dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om het GRUP opnieuw vast te stellen, zij het dan binnen een vervalttermijn van 180 dagen na de betekening van de beslissing tot niet-goedkeuring aan de gemeenteraad, en dit naar analogie met de plicht tot rechtsherstel na een vernietiging door de Raad van State. Op bladzijde 3 van de tweede bestreden beslissing wordt dit, in navolging van een advies van de juridische dienst van de provincie Vlaams-Brabant, op uitvoerige wijze uiteengezet.

Beoordeling

6.7. In artikel 2.2.14, § 6 en § 8 VCRO wordt onder meer bepaald wat volgt:

“§ 6. De gemeenteraad stelt binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast.

[...]

Op gemotiveerd verzoek van het college van burgemeester en schepenen beslist de gemeenteraad over de verlenging met zestig dagen van de termijn waarbinnen het plan moet worden vastgesteld.

[...]

§ 8. Indien het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan niet definitief wordt vastgesteld binnen de termijn, vermeld in § 6, vervalt het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.”

Terecht betwist geen van de partijen dat de voormelde termijn van 180 dagen waarin de gemeenteraad het GRUP definitief moet vaststellen, een vervalt termijn is. Er wordt ook niet betwist dat het openbaar onderzoek is geëindigd op 9 september 2010 en dat de betrokken termijn van 180 dagen dus liep tot en met 8 maart 2011.

6.8. Het overschrijden van de vervalt termijn houdt in dat het bestuur de bevoegdheid verliest om het GRUP nog definitief vast te stellen, aangezien het ontwerpplan, gelet op artikel 2.2.14, § 8 VCRO, vervalt.

De definitieve vaststelling van het GRUP was nog niet voltooid door het enkele feit van de beslissing van de gemeenteraad van de eerste verwerende partij op 22 februari 2011, aangezien het uitvoeringsplan slechts uitwerking heeft voor zoveel het wordt goedgekeurd door de betrokken deputatie.

Wordt evenwel, zoals te dezen, het plan niet goedgekeurd, dan volgt daaruit – onder het voorbehoud dat tegen de niet-goedkeuring met succes rechtsmiddelen worden aangevoerd – dat definitief is uitgewezen dat het uitvoeringsplan juridisch onaf en van onwaarde is. In dit geval moet worden vastgesteld dat binnen de termijn van 180 dagen geen als voltooid te beschouwen definitieve vaststelling van het GRUP heeft plaatsgehad. Artikel 2.2.14, § 8 VCRO schrijft in dat verband uitdrukkelijk voor dat “[i]ndien het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan niet definitief wordt vastgesteld binnen de termijn, vermeld in § 6, [...] het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan [vervalt]”.

6.9. Met die situatie, waarin niet tijdig tot een uitvoerbare definitieve vaststelling van het plan werd gekomen, is hoe dan ook niet te vergelijken het geval waarin wél zo een tijdige vaststelling tot stand kwam, maar die vaststelling nadien door de Raad van State vernietigd wordt.

Tot slot zijn de verwerende partijen als organen van het actief bestuur verplicht de decretale regelgeving toe te passen zoals zij geldt op het ogenblik van het nemen van hun beslissing. De beginselen van behoorlijk bestuur kunnen niet tegen die regelgeving worden ingeroepen.

6.10. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de eerste definitieve vaststelling van het uitvoeringsplan niet werd goedgekeurd door de tweede verwerende partij. Het voorgaande heeft aanleiding gegeven tot de bestreden besluiten. Bij het eerste bestreden besluit stelt de eerste verwerende partij het uitvoeringsplan een tweede keer definitief vast. Bij het tweede bestreden besluit keurt de tweede verwerende partij deze tweede definitieve vaststelling goed. Gelet op het tijdsverloop tussen het einde van het openbaar onderzoek en de tweede definitieve vaststelling voert de verzoeker terecht de schending van artikel 2.2.14, § 6 en § 8 VCRO aan.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt :

- a. het besluit van 28 juni 2011 van de gemeenteraad van de gemeente Gooik houdende de definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “RWZI Letterbeek”, en**
- b. het besluit van 15 september 2011 van de deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant houdende de goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “RWZI Letterbeek”, bestaande uit een toelichtingsnota, het grafisch plan en de verordenende voorschriften, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 9 november 2011.**

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het tweede vernietigde besluit.

3. De gemeente Gooik en het Vlaamse Gewest worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achttien juni 2013, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust